D E C I Z I E

În numele Legii

27 mai 2024 mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Cahul

Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător: ***Galina Vavrin***
Judecătorii: ***Natalia Bondarenco şi Ion Dănăilă***
Grefier: ***Tatiana Ghenciu***
Cu participarea
Apelantei: ***Vera Anghelceva***
Avocatului: ***Ignat Dumitran***
Interpretei: ***Liudmila Moldovanu***

A examinat în şedinţă publică *apelurile* declarate: de *reclamanta Anghelceva Vera* ,și de *avocatul Ignat Dumitran* în interesele *pârâtei Stuparu Raisa* împotriva *hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 martie 2023*, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ***Anghelceva Vera*** ********** împotriva ***Stuparu Raisa*** ********** cu privire *la recuperarea prejudiciului material și moral* și cererea reconvențională înaintată de ***Stuparu Raisa*** împotriva ***Anghelceva Vera*** cu privire *la recuperarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.*

C O N A T A T Ă:

În fapt:

1. La data de 07 februarie 2023, *Anghelceva Vera* a depus cerere de chemare în judecată către *Stuparu Raisa* (f.d.3-4) potrivit căruia se solicită:

încasarea de la pîrîta Stuparu Raisa în folosul reclamantei Anghelceva Vera prejudiciul material în sumă de 3 000 lei cauzat în urma acţiunilor ilegale.

încasarea de la pîrîta Stuparu Raisa în folosul reclamantei Anghelceva Vera prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei pentru restabilirea sănătăţii.

În argumentarea acțiunii civile sunt invocate următoarele motive precum că, la data de 28 decembrie 2022 aproximativ ora 11:12 (potrivit camerei video), i-a fost cauzat prejudiciu asupra bunurilor personale, amplasate pe teritoriul din apropierea casei.

Menționează că bunul personal a fost deteriorat în urma acțiunilor huliganice a cet. Stuparu Raisa, fapt ce se demonstrează prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 001262260 din 28.12.2022.

Susține că, în rezultatul acțiunilor cet. Stuparu Raisa i-a fost cauzat prejudiciu și anume a fost stricată o statuie din ghips (în formă de cățel), au fost deteriorate patru clumbe cu flori.

Indică că, mărimea prejudiciului material constă din costul cheltuielilor pentru restaurarea lucrurilor deteriorate, care trebuie să fie înlocuite.

Acțiunile ilegale ale pârâtei i-au cauzat prejudiciu moral în formă de suferințe fizice și psihice, care au dus la dereglarea somnului, ridicarea tensiunii (pentru o perioadă mai lungă), depresie, adresări mai des la medicul de familie.

Consideră că pîrîta este obligată să-i achite cheltuielile pentru tratament.

Mai indică că, a fost umilită și înjosită prin numirea cu cuvinte necenzurate.

2. La data de 14 martie 2023 *Stuparu Raisa* prin intermediul avocatului Ignat Dumitran a depus cerere reconvențională către *Anghelceva Vera* (f.d.33) potrivit căruia de solicită:

admiterea cererii reconvenționale

încasarea de la Anghelceva Vera în beneficiul lui Stuparu Raisa, prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

încasarea de la Anghelceva Vera în beneficiul Stuparu Raisa 6000 lei cheltuieli de judecată legate cu examinarea cauzei.

În argumentarea cererii reconvenționale sunt invocate următoarele motive precum că, la 18 ianuarie 2023, de către agentul constatator, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în privinţa lui Anghelceva Vera, prin care s-a stabilit, că la data de 28 decembrie 2022, orele 11:00, în urma unui conflict în faţa porții la domiciliul ultimei din satul ***** i-a cauzat leziuni corporale neînsemnate cet. Stuparu Raisa, prin aplicarea unor lovituri cu mâinile în faţă, care conform raportului de constatare medico-legale din 29 decembrie 2022, nr. 202213P0331, la Stuparu Raisa s-au constatat următoarele leziuni corporale: pe ambii obraji în regiunea pliurilor nazolabiale escoriaţii, pe falangele degetului III a mâinii stângi porţiunea proximală tumefiere şi echimoză a ţesuturilor moi cu limitarea mişcărilor active în articulaţiile interfalangiene. Leziunile corporale menţionate puteau fi produse la acţiunea traumatică a unui corp contondent dur, bont la lovire şi frecțiune, produse posibil în timpul şi circumstanţele relatate, în acelaşi interval de timp şi se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Menționează că, prin acţiunile pârâtei, lui Stuparu Raisa i s-a adus un prejudiciul moral, care constă în faptul, că a fost bătută în stradă, umilită faţă de familie şi vecini, a avut un stres emoțional enorm, care şi pînă la momentul de azi persistă, este afectată psihologic, nu poate dormi noaptea, până în prezent are dureri la degetul care i-a fost vătămat. Prejudiciul moral î-l estimează la suma de

20 000 lei, pe care solicită să fie încasat de la pârâtă. Mai indică că, pentru a-şi apăra drepturile în instanţă, a fost nevoită să apeleze la serviciile unui avocat.

Poziția instanţei de fond:

3. 1.Prin hotărîrea Judecătoriei Cahul *sediul Central* din 29 martie 2023 (f.d.67-73):

S-a admis acțiunea înaintată de Anghelceva Vera către Stuparu Raisa privind încasarea prejudiciului material și moral.

S-a încasat de la Stuparu Raisa în beneficiul lui Anghelceva Vera cu titlu de prejudiciu material suma de 1 713,40 lei (o mie șapte sute treisprezece lei, 40 bani), cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 (zece mii) lei, cheltuieli de judecată 80 (optzeci) lei.

S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de Stuparu Raisa către Anghelceva Vera privind recuperarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Anghelceva Vera în beneficiul lui Stuparu Raisa suma de 5 000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, cheltuieli de judecată 4 000 (patru mii) lei.

În rest acțiunea reconvențională se respinge ca neîntemeiată.

S-a încasat în folosul statului de la Anghelceva Vera cu titlu de taxa de stat suma de 150 (o sută cincizeci) lei.

S-a încasat în folosul statului de la Stuparu Raisa cu titlu de taxa de stat suma de 150 (o sută cincizeci) lei.

3.2. Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 30.03.2023 (f.d. 63) *s-a corectat eroarea din dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Cahul din 29.03.2023 indicînd corect suma prejudiciului moral încasat de la Anghelceva V. în beneficiul lui Stuparu R. în transcrierea cu litere ca fiind cinci mii lei .*

Solicitarea și argumentele apelantului:

4.1. La data de 31 martie 2023 *pîrîta Stuparu Raisa* prin intermediul *avocatului Ignat Dumitran* a declarat *apel (nemotivat)* ulterior la 02 mai 2023 a fost depus și *apelul motivat* (f.d.75,99-102) împotriva hotărîrii nominalizate prin care a solicitat:

Casarea parțială a hotărîrii Judecătoriei Cahul sediul Central din 29 martie 2023 rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea lui Anghelceva Vera să fie admisă parțial în partea încasării prejudiciului material în mărime de 500 lei , în partea încasării prejudiciului material să fie respinsă ca fiind neîntemeiată iar cererea reconvențională depusă de Stuparu Raisa să fie admisă total.

În *argumentarea cererii de apel* sunt invocate următoarele motive precum că, nu este de acord cu hotărîrea instanței de judecată din următoarele considerente:

Anghelceva Vera care este vecină de vis-a-vis cu Stuparu Raisa, este o persoană care se află în conflict cu toți vecinii de pe stradă pe care locuiește, ani de-a rândul îi batjocorește după bunul ei plac, ani în șir aruncă zoile și gunoiul din ogradă ei în poarta familiei Stuparu. Îi numește cu cuvinte necenzurate nu numai pe Stuparu Raisa dar și toată familia ei. Toți membrii familiei sunt înjosiți constant și fără motiv. De nenumărate ori sau adresat la aceasta să nu mai toarne zoile sau să nu mai arunce gunoiul în poarta lor, însă această persoană nu ascultă de nimeni, face după placul ei și se lasă cu scandal, înjosîndu-i și ponegrindu-i de față cu locuitorii satului.

În ziua de 28 decembrie 2022, Stuparu Raisa împreună cu soțul ei, se întorceau acasă cu automobilul. De departe au văzut cum Anghelceva Vera toarnă la gardul familiei Stuparu zoile, care le-a scos din ogradă. Au semnalizat, dîndu-i de înțeles că au văzut ce face, au coborât din automobil și sau apropiat de Anghelceva Vera să o întrebe de ce face acest lucru, Anghelceva a negat cu vehemență, au început a se certa și a se lovi, Anghelceva cauzîndu-i lui Stuparu Raisa leziuni corporale, sângerări pe față și un deget luxat.

Anghelceva minte cînd spune că i-a provocat dureri insuportabile și a urmat tratament, pentru că Stuparu Raisa nici nu a lovit-o ea fiind nevoită să se apere, doar a dat din mîini, pe cînd leziunile, care i le-a provocat Anghelceva Vera lui Stuparu Raisa, se văd în fotografia anexată la dosar. Mai mult ca atât, Anghelceva Vera prima s-a năpustit asupra lui Stuparu Raisa lovind-o cu pumnul în față și provocîndu-i leziuni corporale sângerând și dureri care i-au provocat usturime, durere și umflături pe față pe termen îndelungat, fiind nevoită pe durata tratamentului să nu iasă nicăieri din ogradă. Stuparu Raisa nu a păstrat bonurile de la tratament, dar s-a tratat și pînă în prezent nu poate folosi degetul care i-a fost luxat de Anghelceva Vera.

În privința florilor aduce la cunoștința instanței că Anghelceva Vera special a sădit flori nu numai pe trotuar dar și pe carosabil, permanent ține și pietre pe carosabil, ca să nu mai treacă mașinile pe stradă. Anghelceva Vera îngrădește carosabilul, nimeni nu poate trece cu transportul, toți vecinii se revoltă, dar nimeni nu poate s-o scoată în capăt cu ea. Majoritatea locuitorilor acestei străzi, se încălzesc cu lemne pe timp de iarnă, din acest motiv sunt nevoiți să procure lemne de foc din cauza că Anghelceva Vera îngrădește partea carosabilă cu pietre în jurul florilor, nici un transport nu vor să intre în această stradă, ca să nu intre în conflict cu dânsa. De nenumărate ori sau adresa la Primăria s.Manta dar fără nici un rezultat. Stuparu Raisa a călcat numai o floare care era uscată și care primăvara înverzesc de sine stătător.

Referitor la pretenția reclamantei Anghelceva Vera prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtei a cheltuielilor suportat pentru tratamentul primit în urma conflictului în sumă de 223,40 lei a atras atenția instanței că medicamentele

procurat sunt diferite de cele indicate în rețetă și consultația medicului și deși a trecut consultația la medic pe data de 29 decembre 2022, medicamentele au fost procurate pe data de 25 ianuarie 2023.

În apel se menționează că la suma de 700 lei prvind deteriorarea cânelui de ghips menționată de reclamantă, a relatat instanței că documentul prezentat sub formă de ce nu poate fi considerat ca bon de plată mai mult ca atât că la piață prețul unor așa statuete sunt mai mici (385 lei), cît privește suma de 390 lei pentru deteriorarea florilor, crizanteme, a atras atenția că odată cu venirea primăverii crizantemele înverzesc, din conținutul înregistrărilor video se vede că Stuparu a călcat cu piciorul doar o floare însă instanța a încasat pentru trei unități.

Cît privește suma de 400 lei pentru transport, a atras atenția instanței că conform raportului de expertiză pentru care Anghelceva s-a deplasat la Cantemir careva leziuni corporale la ultima nu s-a depistat, deci nici nu era necesar de a trece examinarea medicul legist, apărarea lui Stuparu Raisa nu vede legătura între contravențiile comise de ea şi cheltuielile pentru deplasarea la medicul Legist.

Faptul pretins de Anghelceva, că chipurile Stuparu i-a aplicat lovituri provocându-i dureri fizice, nu s-au dovedit. Consideră, că probele anexate cu privire la cheltuielile enumerate mai sus, nu sunt pertinente și admisibile.

Stuparu Raisa de asemenea a cheltuit aceiași bani pentru transport, deplasându-se cu mașina, însă din neștiință şi ne dorință de a continua conflictul, nu a păstrat bonul pentru combustibil.

Pe când cet. Anghelceva, fiind o persoană conflictuală, din start a știut, că are în gând să meargă în judecată.

Referitor la un stick la prețul de 80 lei, care a fost prezentat de reclamanta Anghelceva, confirmat prin bonul de plată la suma de 80 lei (f.d.49), sumă care urmează a fi încasată din contul pârâtei Stuparu Raisa în beneficiul reclamantei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Apelantul consideră, că şi aici instanţa a procedat incorect, deoarece Stuparu a recunoscut vina în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție şi nu era necesar de a mai procura un stick pentru a dovedi careva circumstanţe, aceste cheltuieli urmau a fi lăsate din contul reclamantei.

Consideră, că instanţa a ieșit din limitele acţiunii depuse de reclamanta Anghelceva Vera, care a solicitat 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, însă instanţa a încasat 10 000 lei.

Reieșind din motivarea instanţei referitor la suma de 10 000 lei, ultima a reieșit din faptul, că de către Stuparu au fost comise două contravenții, pentru care urmează a încasa pentru fiecare încălcare câte 5 000 lei ca prejudiciu moral, pe când reclamanta în total a solicitat 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Instanţa nu a indicat, care ar fi norma legală, care i-ar permite depășirea limitelor acţiunii depuse.

Apelantul consideră neîntemeiată concluzia judecătorului, care a apreciat la aceiași sumă prejudiciul moral, cauzat prin cauzarea de leziuni corporale: „ pe ambii obraji în regiunea plicilor nazo-labiale escoriaţii, pe falangele degetului III a mâinii stângi porţiunea proximală tumifiere şi echimoză a ţesuturilor moi cu limitarea mișcărilor active în articulaţiile interfalangiene. Leziunile corporale menţionate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, bont la lovire şi frecţiune, produse posibil în timpul şi circumstanţele relatate, în acelaşi interval de timp şi se califică ca vătămare corporală neînsemnată cu exprimarea unor cuvinte necenzurate.

Tot odată, apelantul ţine să menționeze, că acest conflict a fost provocat de Anghelceva Vera, care a aruncat căldarea cu zoaie pe gardul proprietăţii familiei Stuparu Raisa, din conținutul înregistrărilor video se aude cum și cet. Anghelceva se exprimă cu cuvinte necenzurate în adresa lui Stuparu R. tot ea, fiind cea care s-a năpustit prima cu pumnii asupra lui Stuparu Raisa.

4.2. La data de 12 aprilie 2023 *reclamanta Anghelceva Vera* a declarat *apel (*f.d.95-96) împotriva hotărîrii nominalizate prin care a solicitat:

Casarea parțială a hotărîrii Judecătoriei Cahul sediul Central din 29 martie 2023 în partea încasării de la Anghelceva Vera în beneficiul lui Stuparu Raisa a sumelor de 4000 lei pentru achitarea serviciilor avocatului și 5000 lei prejudiciul moral.

În *argumentarea cererii de apel* sunt invocate următoarele motive precum că, nu este de acord cu hotărîrea contestată, în partea încasării în beneficiul Stuparu Raisa a sumei în cuantum de 4 000 lei la achitarea serviciilor avocatului și 5 000 lei prejudiciul moral.

Consideră că, această hotărâre judecătorească este ilegală și supusă anulării din următoarele temeiuri.

În scopul acordării asistenței juridice calificate în cadrul examinării cauzei civile în instanţă, Stuparu Raisa a încheiat un contract cu avocatul Dumitran Ignat, pentru ai apăra interesele, în calitate de onorariu a fost stabilită suma în mărime de 6 000 (şase mii) lei.

Dar, în cadrul ședințelor de judecată în privinţa pârâtului avocatul Dumitran Ignat nu a săvârșit careva acţiuni importante în interesele Stuparu Raisa, necărturar fost pregătită cererea reconvențională nu conținea informaţii, care confirmau argumentele cerute de Stuparu Raisa, cererea este întocmită într-o formă tipică pe o foaie, fără anexe și înscrisuri (certificat din secția de traumatisme cu indicarea diagnozei, deteriorarea sănătății, cheltuielile pentru tratament, planșă fotografică fără reflectarea data și ora efectuării), fără analiza practicii judiciare pe cauze analogice.

Avocatul Dumitran Ignat nu a înaintat careva demersuri în procesul de judecată, nu a efectuat căutarea și citarea martorilor, în şedinţa de judecată avocatul

Dumitran Ignat nu era pregătit pentru proces, nu a studiat materialei cauzei, în special la prima şedinţă de judecată, nu a făcut cunoştinţă cu conținutul cereri de chemare în judecată si cu actele anexate.

În afară de aceasta, de către avocat a fost încălcată ordinea procesuală și anume, nu s-a prezentat din motiv neîntemeiat la ultima şedinţă de judecată, la pronunțarea hotărâm judecătoreşti, astfel, a manifestat o atitudine lipsită de respect către alți participanți la proces.

Deoarece, avocatul Dumitran Ignat a oferit asistență juridică necalificată şi necalitativă, consideră, că el nu și-a exercitat în mod corespunzător obligațiunile sale privind contractul cu Stuparu Raisa, în legătură cu încasarea onorariului în beneficiul lui Stuparu Raisa în mărime de 4000 (patru mii) evident e exagerată și neîntemeiată.

Astfel, suma onorariului în mărimea înaintată nu poate fi supus încasării în folosul lui Stuparu Raisa, îndeosebi luând în consideraţie faptul că, nu este partea care a pierdut litigiul.

Apelantul consideră că prima instanţă de judecată nu a luat în consideraţie cerințele legii și incorect a stabilit mărimea compensației prejudiciului moral cu luarea în consideraţie a circumstanțelor de fapt al dosarului, nu s-a luat în consideraţie caracterul și gradul suferințelor fizice și psihice. Nu s-a luat în consideraţie de asemenea acel fapt că Stuparu Raisa nenumărate ori era provocator a situațiilor de conflict, ce este confirmat de către înregistrărilor camerelor de supraveghere (în cauză sunt anexate), anume Stuparu Raisa i-a cauzat mutilări și îmbolnăvire, care s-a dezvoltat în decurs de multă vreme, de la suferințele morale.

Astfel, suma încasată compensarea prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei, în beneficiul lui Stuparu Raisa este neîntemeiată și neechitabilă.

Termenul de declarare a apelului:

5. Potrivit art.362 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Din actele cauzei se constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data de 29 martie 20232, cu participarea reclamantei Vera Anghelceva și avocatului Ignat Dumitran.

Apelul nemotivat declarat de Stuparu Raisa prin intermediul avocatului Ignat Dumitran a fost înregistrat la data de 31 martie 2023 iar la data de 12 aprilie 2023 a fost înregistrată apelul declarat de reclamanta Anghelceva Vera, din care considerente Colegiul judiciar consideră că, termenul legal de declarare a apelurilor au fost respectate.

Procedura de citare a părților a fost legal executată:

6. Cauza a fost examinată în lipsa lui *Stuparu Raisa* interesele căruia sunt apărate de *avocatul Ignat Dumitran*, care a fost legal citat fapt confirmat prin avize de recepție.

Conform art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.*

Fiind în prezența datelor cu privire la citarea legală a lui Stuparu Raisa interesele cărui sunt apărate de Ignat Dumitran, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

În ședința de judecată în instanța de apel, *avocatul Ignat Dumitran în interesele lui Stuparu Raisa* a pledat pentru admiterea propriului apel cu casarea hotărîrii instanței de fond pe rațiunile înserate în partea motivatorie a apelului. Cît privește apelul declarat de Anghelceva Vera acesta necesită a fi respins ca nefondat.

În ședința de judecată în instanța de apel, *Anghelceva Vera* a pledat pentru admiterea propriului apel cu casarea hotărîrii instanței de fond pe rațiunile înserate în partea motivatorie a apelului. Cît privește apelul declarat de Stuparu Vera acesta necesită a fi respins ca nefundat.

Aprecierea instanței de apel:

7. Ascultând părțile, examinând materialele cauzei, Colegiul judiciar consideră necesar de a respinge apelul declarat de reclamanta Anghelceva Vera și a admite apelul declarat de pîrîtul Stuparu Raisa prin intermediul avocatului Dumitran Ignat și să modifice hotărârea primei instanțe în partea stabilirii cuantumului prejudiciului moral încasat de la Stuparu Raisa în beneficiul lui Anghelceva Vera, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanțe.*

În conformitate cu art. 373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.*

Conform art.386 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, *hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.*

Colegiul judiciar reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare (*Hirro Balani c. Spaniei*,

nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis c. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Colegiul judiciar atestă că, la data de 28 decembrie 2022, Anghelceva Vera a depus o *plîngere la IP Cahul* (f.d.5) prin care a solicitat să fie întreprinse măsuri cu vecina ei Stuparu Raisa, care la data de 28 decembrie 2022 a manifestat un comportament huliganic față de ea numind-o cu cuvinte necenzurate atât pe ea cît și pe soțul ei și a aplicat violență fizică asupra ei cauzîndu-i dureri fizice și totodată i-a deteriorat două tufe cu flori și un obiect decorativ (cățel), prin ce i-a cauzat un prejudiciu în sumă de 3 000 lei.

Respectiv în privinţa lui Stuparu Raisa la data de *18 ianuarie 2023* de către agentul constatator al IP Cahul a fost întocmită *Decizia asupra cauzei contravenţionale* (f.d.8 verso), prin care cet. Stuparu Raisa, a fost învinuită de comiterea contravenției prevăzută de *art. 104 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod contravenţional,* pe motiv că, Stuparu Raisa la data de 28 decembrie 2022 în sat.Manta a manifestat un comportament neadecvat față de vecina sa și i-a deteriorat două tufe de flori și un obiect decorativ câine din ghips, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă.

Astfel, în virtutea faptului că *Stuparu Raisa* a fost recunoscut vinovată în comiterea contravenției prevăzută de *art. 104 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod contravenţional,* Anghelceva Vera a înaintat acțiunea civilă privind repararea prejudiciului moral și moral cauzat în urma contravenției (f.d.3-4).

Totodată, la data de 17 ianuarie 2023 Stuparu Raisa a depus o *plîngere la IP Cahul* (f.d.39) prin care a solicitat organelor de drept să întreprindă măsuri cu vecina ei Anghelceva Vera care la data de 28 decembrie 2022 a agresat-o fizic cauzîndu-i leziuni corporale.

În privința lui Anghelceva Vera la data de *18 ianuarie 2023* de către agentul constatator Zglavoci Victor a fost întocmit *proces-verbal cu privire la contravenție MAI05 695996* (f.d.44), prin care cet. Anghelceva Vera, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută de *art.78 alin.(1) Cod contravenţional,* pentru faptul că, la data de 28 decembrie 2022 în *****, în urma unui conflict în fața porții la domiciliul din *****, i-a fost cauzate leziuni neînsemnate cet. Stuparu Raisa prin aplicarea unor lovituri cu mâinile în față, confirmate prin raportul de constatare medico-legală din 29 decembrie 2022, nr.202213P0331, fiindu-i stabilită amendă în mărime de 15 unități convenționale.

Astfel, în virtutea faptului că *Anghelceva Vera* a fost recunoscut vinovată în comiterea contravenției prevăzută de *art.78 alin. (1) Cod contravenţional*, Stuparu Raisa a înaintat acțiunea reconvențională privind repararea prejudiciului moral și moral cauzat în urma contravenției (f.d.33).

În conformitate cu art.1998 alin. (1) Cod civil, *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar*

în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil include următoarele elemente – prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre fapta și prejudiciu și vinovăția.

Colegiul judiciar reiterează că, la caz componența delictului civil a fost demonstrată prin probele anexate la materialele dosarului sus enumerate.

Or, potrivit art.45 alin.(1) Cod contravențional, *persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie*.

Conform art.2036 alin.(1) și (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.*

Prin prisma art.2037 Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiţie a răspunderii şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.*

Conform art.2028 alin.(1) Cod civil, *în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.*

Colegiul civil reține că, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Colegiul judiciar menționează că, în spiritul prevederilor legale invocate supra, prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin faptele ce lezează drepturile nepatrimoniale a persoanei vătămate, în cazul din speță înjosirea onoarei și demnității în public.

Totodată, dificultatea determinării cuantumului prejudiciului moral este generată de faptul că, deși aceasta este patrimonială, ea are ca scop compensarea unui prejudiciu nematerial.

Colegiul judiciar menționează că, evaluarea prejudiciului moral nu înseamnă determinarea prețului suferințelor psihice și fizice, ci aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate.

Adică, urmează să fie apreciat ce a pierdut persoana vătămată pe plan fizic, psihic, social, profesional, și familial atât la moment, cât și pentru viitor. La aprecierea importanței prejudiciului moral, urmează de ținut cont de vârsta, profesia, funcția, nivelul de pregătire și de cultură generală al persoanei vătămate, în virtutea faptului că fiecare persoană acordă valorilor lezate o prețuire diferită în funcție de aspirațiile sale.

a).Cît privește încasarea prejudiciului material în beneficul lui *Anghelceva Vera.*

Colegiul judiciar consideră că la caz, instanța de fond just a constatat că, Anghelceva Vera a suportat cheltuieli pentru tratament primit în urma conflictului suma de 223,40 lei fapt confirmat prin extrasul eliberat de medicul de familie din cărticica medicală, rețeta eliberată de medicul de familie (f.d.26), cheltuieli în sumă de 1 090 lei pentru bunurile deteriorate (câinele de gidism 700 lei și 390 lei pentru deteriorarea florilor-crizantemelor către Stuparu Raisa, (f.d.27) și suma de 400 lei pentru transport (f.d.23), confirmat prin bonul fiscal nr. 0053 din 25.01.2023 (f.d.26) și bonul de plată nr. 218 din 07.05.2022 (f.d.30), factura nr.18 din 03.03.2022 (f.d.27), bon fiscal din 29.12.2022 (f.d.23), ulterior reclamanta a prezentat instanței un stick la prețul de 80 lei, confirmat prin bonul de plată la suma de 80 lei (f.d.49).

În consecință instanța de fond just a dispus încasarea de la Stuparu Raisa în beneficiul lui Anghelceva Vera cu titlu de *prejudiciu material* suma de 1713,40 lei.

La acest capitol instanța de apel v-a respinge ca neîntemeiate afirmațiile expuse în cererea de apel declarată de pîrîta *Raisa Stuparu* prin intermediul avocatului aduse privind nevinovăția Raisei Stuparu în comiterea faptelor contravenţionale pentru care a fost sancționată contravențional, explicând că de fapt Anghelceva Vera a generat conflictul produs între aceste două persoane, iar Stuparu Raisa nici nu a lovit-o, a deteriorat doar o floare, fapt confirmat prin înregistrările video, ba mai mult Anghelceva Vera s-a manifestat ca o persoană agresivă, înjurătoare nu doar cu dânsa personal dar și cu întreaga familie a sa și vecini, întreprinzând acţiuni ce se soldează cu conflict, întrucât Raisa Stuparu nu a contestat decizia agentului constatator prin care a fost recunoscută vinovată de comiterea contravențiilor prevăzute de *art.104 și art.354 Cod contravențional* și sancționată cu amendă contravențională ia în procedura civilă privind repararea prejudiciului cauzat prin contravenție aceste argumente sunt inadmisibile.

Nu constituie obiect de casarea hotărîrii contestate argumentul apelantului Stuparu Raisa precum că, în privința florilor aduce la cunoștința instanței că Anghelceva Vera special a sădit flori nu numai pe trotuar dar și pe carosabil, permanent ține și pietre pe carosabil, ca să nu mai treacă mașinile pe stradă. Anghelceva Vera îngrădește carosabilul, nimeni nu poate trece cu transportul, toți vecinii se revoltă, dar nimeni nu poate s-o scoată în capăt cu ea, majoritatea locuitorilor acestei străzi, se încălzesc cu lemne pe timp de iarnă, din acest motiv sunt nevoiți să procure lemne de foc din cauza că Anghelceva Vera îngrădește partea carosabilă cu pietre în jurul florilor, nici un transport nu vor să intre în această stradă, ca să nu intre în conflict cu dânsa, de nenumărate ori sau adresa la Primăria s.Manta dar fără nici un rezultat, Stuparu Raisa a călcat numai o floare care era uscată și care primăvara înverzesc de sine stătător, pe rațiunile sus invocate.

Asemenea, se vor respinge și afirmațiile expuse în cererea de apel al Raisei Stuparu precum că, Anghelceva Vera a solicitat încasarea cheltuielilor suportat pentru tratamentul primit în urma conflictului în sumă de 223,40 lei însă medicamentele procurate sunt diferite de cele indicate în rețetă și consultația medicului și deși a trecut consultația la medic pe data de 29 decembre 2022, medicamentele au fost procurate pe data de 25 ianuarie 2023, or medicamentele corespund rețetei medicale și extrasului medicului de familie și faptul că Anghelceva Vera a procurat medicamente nu în aceiași zi cu eliberarea rețetei nu confirmă că aceasta nu a suportat cheltuielile în cauză și nu a avut nevoie de tratament.

Partea apărării în cererea de apel este rezervat și asupra costului cânelui de gips în mărime de 700 lei iar actul prezentat nu constituie bon de plată mai mult ca

atât că la piață prețul unor așa statuete sunt mai mici (385 lei), cît privește suma de 390 lei pentru deteriorarea florilor, crizanteme, a atras atenția că odată cu venirea primăverii crizantemele înverzesc, din conținutul înregistrărilor video se vede că Stuparu Raisa a călcat cu piciorul doar o floare însă instanța a încasat pentru trei unități.

Or, potrivit Chitanței nr.218 din 07 mai 2022 (f.d.30) se atestă că statueta de cânelui de gips costă 790 de lei iar potrivit facturi nr.18 din 03 martie 2022 se atestă că florile (crizantemele) procurate în cantitate de 3 bucăți costă 390 lei.

Nu constituie temei de casarea hotărîrii faptului că, conform raportului de expertiză pentru care Anghelceva s-a deplasat la Cantemir careva leziuni corporale la ultima nu s-a depistat, deci nici nu era necesar de a trece examinarea medicul legist, apărarea lui Stuparu Raisa nu vede legătura între contravențiile comise de ea şi cheltuielile pentru deplasarea la medicul Legist, respectiv nu apare necesitatea încasării supei de 400 lei suportate pentru transport.

Or, încasarea acestor cheltuieli nu depinde de rezultatul examinării medicale, deoarece Anghelceva Vera a confirmat faptul deplasării sale către medicul legist pentru constatarea leziunilor obținute în urma conflictului cu Stuparu Raisa (f.d.23).

Apelantul Stuparu Raisa consideră că, instanța a procedat incorect și în situaţia stick-ului la prețul de 80 lei, care a fost prezentat de reclamanta Anghelceva Vera, confirmat prin bonul de plată la suma de 80 lei (f.d.49), sumă care urmează a fi încasată din contul pârâtei Stuparu Raisa în beneficiul reclamantei cu titlu de cheltuieli de judecată deoarece Stuparu Raisa a recunoscut vina în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție şi nu era necesar de a mai procura un stick pentru a dovedi careva circumstanţe, aceste cheltuieli urmau a fi lăsate din contul reclamantei.

b).Cît privește încasarea *prejudiciului moral* în sumă de 10 000 lei în beneficiul lui *Anghelceva Vera*, instanța de apel consideră justă poziția instanței de fond precum că, rezultă incontestabil faptul că, lui Anghelceva Vera i-au fost cauzate suferințe psihice, prin faptul că a fost numită cu cuvinte necenzurate, i-au fost create probleme de sănătate, care se manifestă prin dereglarea somnului, tensiune ridicată, stare de depresie, necesitatea de a se adresa mai des la medicul de familie, însă instanța de apel este rezervată asupra cuantumului dispunerii încasării în mărime de 10 000 lei pe motiv că, Stuparu Raisa a fost învinuită de comiterea a două contravenții prevăzute de art. 104 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod contravențional, fapt care nu a fost negat și de partea adversă, motiv din care consideră necesar de a încasa din contul pârâtei Stuparu Raisa a cîte 5 000 lei pentru fiecare contravenție comisă, în total suma de 10 000 lei.

Or, la acest capitol Colegiul judiciar acceptă poziția apelantului Stuparu Raisa expusă în cererea de apel precum că, instanţa de judecată *a ieşit din limitele*

acţiunii depuse de reclamanta Anghelceva Vera, care a solicitat 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, însă instanţa a încasat 10 000 lei, fără să indice norma legală care i-ar permite depășirea limitelor acțiunii depuse.

Aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile și anume: miza pentru reclamant, comportamentul părţilor, bună/reaua credinţă, durata, etc. şi se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității, şi suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului şi se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părţi în proces şi ecluzându-se pretenții excesive şi vădit exagerate.

Sunt relevante la stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral cauzele CEDO : *cauza Cristina Boicenco c. Moldovei* (hot.din 27.09.2011 (deținerea ilegală la sediul comisariatului de poliţie 6 zile, ordonanţa de nepărăsire ţării; ulterior achitată) , *cauza Ganea c. Moldovei* (hotărîrea din 17.05.2011 detenție de trei zile, cu încetarea ulterioară procedurii din lipsa probelor).

Astfel, Colegiul judiciar consideră necesar a micșora prejudiciul moral cauzat de Stuparu Raisa lu Anghelceva Vera de la suma de 10 000 (zece mii) lei până la suma de 5 000 (cinci mii) lei, care va avea efect compensatoriu și nu trebuie să constituie sumă excesivă pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

c).Cît privește solicitarea lui *Stuparu Raisa* privind încasarea *prejudiciului moral* în sumă de 20 000 lei și a cheltuielilor de judecată legate de examinarea cauzei în sumă de 6 000 lei.

Colegiul judiciar atestă justă poziția instanţei de fond precum că, cuantumul prejudiciului moral solicitat de Stuparu Raisa în mărime de 20 000 lei este exagerat, în același timp luând în considerație circumstanțele de fapt și prejudiciul moral suportat de reclamantă/pîrîtă, gradul de vinovăție a pârâtei/reclamantei, instanța de fond just a considerat necesar de a încasa din contul pârâtei pe cauza reconvențională Anghelceva Vera suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral care în opinia instanței este suficient pentru reducerea urmărilor survenite în urma contravenției comise de Anghelceva Vera, compensare care va aduce satisfacție reclamantei/pîrîtei și ar restabili situația înainte de prejudiciere iar în ceea ce privește pretenția lui Stuparu Raisa privitor la încasarea cheltuielilor de judecată legate de cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 lei, confirmată prin bonul de plată nr. 136416 din 06.03.2023 (f.d.47) prin prisma art.60 alin. (1), art. 63 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, reieșind din volumul lucrului efectuat de către avocat pe cauza dată, instanța de fond just a ajuns la concluzia de a admite parțial pretenția privind încasarea cheltuielilor pentru remunerarea avocatului și anume încasează din contul lui Anghelceva Vera în beneficiul lui Stuparu Raisa suma de 4 000 lei.

În asemenea circumstanțe Colegiul judiciar va respinge ca neîntemeiat afirmațiile expuse în cererea de apel de către Anghelceva Vera precum că, prima instanţă de judecată nu a luat în consideraţie cerințele legii și incorect a stabilit mărimea compensației prejudiciului moral cu luarea în consideraţie a circumstanțelor de fapt al dosarului, nu s-a luat în consideraţie caracterul și gradul suferințelor fizice și psihice, u s-a luat în consideraţie de asemenea acel fapt că Stuparu Raisa nenumărate ori era provocator a situațiilor de conflict, ce este confirmat de către înregistrărilor camerelor de supraveghere (în cauză sunt anexate), anume Stuparu Raisa i-a cauzat mutilări și îmbolnăvire, care s-a dezvoltat în decurs de multă vreme, de la suferințele morale.

Or, reieșind din conținutul normelor prevăzute de art.art.2036, 2037 Cod civil, de faptul că Anghelceva Vera prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 18 ianuarie 2023 a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenție prevăzute de art.78 alin.(1) Cod contravențional, de leziunile corporale cauze lui Stuparu Raisa, pentru care a fost sancționată contravențional, luând în considerație circumstanțele de fapt și prejudiciul moral suportat de Stuparu Raisa, gradul de vinovăție a lui Anghelceva Vera, suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral este suficient pentru reducerea urmărilor survenite în urma contravenției comise de Anghelceva Vera, compensare care va aduce satisfacție reclamantei/pîrîtei și ar restabili situația înainte de prejudiciere.

Următoarele argumente invocate de Anghelceva Vera expuse în cererea de apel ce ține de aprecierea activității avocatului Dumitran Ignat instanța le va respinge ca declarative întrucât calitatea procesuală pe care o are Anghelceva Vera nu îi oferă dreptul de a aprecia cantitatea și calitatea actelor întocmite de avocat și modalitatea de a reprezenta interesele clientului său Stuparu Raisa.

Mai mult ca atât, conform art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.*

În conformitate cu art.94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

Potrivit ari. 63 al. (1) şi (2) din Legea nr. 1260/ 2002 cu privire la avocatură, *munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice iar mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părților şi nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanţa de judecată.*

Astfel Colegiul judiciar reiterează că, potrivit Hotărîrii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură

şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanţa de judecată nu constituie o excepție de la regulă. 52. Principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, la fel nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Respectiv instanța de fond conducîndu-se de normele precitate, de volumul de lucru și munca prestată de avocat, just a considerat necesar a încasa cheltuielile de judecată în mărime de 4 000 lei de la Anghelceva Vera în beneficiul lui Stuparu Raisa pe care le-a apreciat ca reale, necesare și rezonabile.

În lumina celor expuse, Colegiul judiciar consideră apelul declarat de reclamanta Anghelceva Vera drept neîntemeiat, însă cu admiterea apelului declarat de Stuparu Raisa prin intermediul avocatului și modificării hotărîrii Judecătoriei Cahul sediul Central din 29 martie 2023.

În conformitate cu *art.art.385-390 Cod de procedură civilă,* Colegiul judiciar*,*

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat apelul declarat de *reclamanta Anghelceva Vera*.

Se admite apelul declarat de *avocatul Ignat Dumitran* în interesele *pârâtei Stuparu Raisa.*

Se modifică *hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 martie 2023* pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ***Anghelceva Vera*** împotriva ***Stuparu Raisa*** cu privire *la recuperarea prejudiciului material şi moral* și cererea reconvențională înaintată de ***Stuparu Raisa*** împotriva ***Anghelceva Vera*** cu privire *la recuperarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată,* pe capătul acțiunii lui Anghelceva Vera privind cuantumul prejudiciului moral încasat de la Stuparu Raisa în beneficiul lui Anghelceva Vera, *micșorând cuantumul prejudiciului moral de la suma de 10 000 (zece mii) lei până la suma de* ***5 000 (cinci mii) lei.***

În rest *hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 martie 2023* și *încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 30 martie 2023,* se mențin.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei	*Judecător*	*Judecător*
Galina Vavrin	***Natalia Bondarenco***	***Ion Dănăilă***